

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Oslo, 23. mars 2015

FRAMTIDIG ORGANISERING AV DIFI

IKT-Norge representerer en bransje som har mange interesser innenfor DIFIs ansvarsområde. Et velfungerende DIFI har stor betydning for våre medlemmer. Vi har et utstrakt og godt samarbeid med dagens DIFI innenfor to av DIFIs tre hovedområder: Digitalisering og offentlige anskaffelser.

KMD har satt i gang en evalueringsprosess som vi er positive til. Vi har merket oss Agenda Kaupang sin rapport, avgitt 31. desember 2014 og DIFIs brev til departementet, datert 15. februar 2015. På bakgrunn av disse dokumentene, våre egne erfaringer og den pågående debatten, gir vi her vårt syn på framtidens organisering av DIFI og deres hovedoppgaver.

IKT-Norges utgangspunkt er et det er behov for en sterkere strategisk aktør og pådriver i det viktige arbeidet med å digitalisere offentlig sektor. I dag er DIFI langt unna å være en slik aktør og pådriver. Vi har ikke grunn til å tro at det skyldes interne forhold i DIFI. Årsaken ligger heller i at DIFI har ikke fått et slikt mandat av departementet og myndighetene. Særlig kritisk er det å sikre at brukernes behov blir styrende for de digitale løsningene. Da blir det vesentlig å styrke samhandlingen og arbeidsflyten i hele den offentlige forvaltningen.

Det er behov for økt styring og samordning på tvers både horisontalt og vertikalt i offentlig sektor. I dette behovet inngår også digitaliseringsarbeidet kommunene og KS driver. Det er vanskelig å få etablert og utviklet en felles digital plattform som kan kommunisere godt på tvers av hele offentlig sektor med et direktorat som bare har "myke" virkemidler.

Vårt primære forslag er en felles offentlig digitaliseringsorganisasjon. Det forslaget bygger på at Regjeringen og kommunesektoren tar en prinsipiell beslutning om at det skal etableres en felles offentlig digital plattform, en portal fra det offentlige til innbyggerne. Innbyggerne skal ikke lenger trenge å vite hvilket nivå eller sektor i forvaltningen som de må henvende seg til med sitt problem. Dette kombineres med en offentlig skytjeneste som styrker samhandling og arbeidsflyt nnad i hele offentlig sektor. En felles organisasjon eid av både staten og kommunesektoren, slik for eksempel Innovasjon Norge er i dag kunne fått ansvaret for å etablere og forvalte dette. Et slik Digitalt Norge måtte ha tung kompetanse på å samordne de ulike behovene i offentlig sektor opp mot hvilke teknologiske muligheter leverandørene kan gi.

En slik prinsipiell beslutning ligger trolig et stykke unna. Dersom DIFI skal videreføres som et direktorat for staten, mener vi departementet kan bidra til et sterkere digitaliseringsdirektorat ved hjelp av tre hovedspor:

1. Gi nye oppgaver til DIFI som vil styrke deres kompetanse og relevans som statens digitaliseringsdirektorat.
2. Skille ut oppgaver i dagens DIFI som har minst synergi i forhold til digitaliseringsarbeidet
3. Gi DIFI harde virkemidler som kan styrke direktoratet som gjennomfører av Regjeringens digitale strategi

Agenda Kaupang synes å mene at en videreutvikling av DIFI enten bør skje ved å bli et mer operativt gjennomføringsorgan eller ved å konsentrere rollen som strategisk premissgiver og rådgiver. Vi vil advare litt mot dette. For det er nettopp i erfaringen som gjennomfører av oppgaver at direktoratet blir en relevant aktør. Det gjelder både i rollen som faglig rådgiver for departementet og for å kunne utøve rollen som strateg og samordner med tilstrekkelig myndighet og legitimitet.

Samtidig blir DIFIs brev for sterkt preget av endringsvegring særlig på å si fra seg noen av dagens oppgaver. Vi tror ikke at DIFI kan bli sterkere på alle områder samtidig. Tvertimot må en si fra seg ansvar for noe for å kunne ta et bedre ansvar og nye oppgaver på andre områder. Vi er bekymret for digitaliseringsarbeidet. Departementet må gjøre noen valg.

I det følgende utdypes vi våre tre hovedspor:

Gi nye oppgaver til DIFI som vil styrke deres kompetanse og relevans som statens digitaliseringsdirektorat

Her bør departementet ta en gjennomgang også av de oppgaver DIFI foreslår i sitt brev. IKT-Norge vil nå særlig peke på tre nye oppgaver:

- Sterkere kvalitetssikring av offentlige IKT-prosjekter. IKT-Norge er opptatt av at de offentlige IKT-prosjektene skal ha høy suksess. Særlig for prosjekter under KS-terskelen (750 mill) er det behov for bedre forarbeid. Men også i implementeringen av offentlige IKT-prosjekter er det behov for sterkere kvalitetssikring. DIFI kan tenkes å ha en rolle her i at staten bygger opp egen kompetanse i oppfølging av prosjekter.
- Styrke analyse- og kunnskapsfunksjonen ved å overføre indikatorarbeidet for Digital Agenda. Samtidig bør en benyttes seg av og unngå overlapp med det gode IKT-statistikk miljøet i SSB.
- Mer forvaltning av viktig offentlig IKT-infrastruktur. Ingen del av statsforvaltningen burde få definere seg som så spesielle at de kan unndra seg samordning fra statens digitaliseringsdirektorat. Et aktuelt eksempel er faren for og tendensen til at ulike deler av offentlig sektor bygger opp hvert sitt system for digital postkasse til forvanskelling for innbyggerne. Statsråd Sanner har, sammen med Næringsministeren og KS-styrelederen gitt et godt bidrag til å dra opp grensene i sitt innlegg i Finansavisen 13.2.2015: "Digital post til innbyggere skal sendes til den postkassen den enkelte innbygger selv har valgt (Digipost eller eBoks). Dette er obligatorisk for alle statlige virksomheter. Både KS og regjeringen anbefaler at kommunene gjør det samme." Ett unntak fra kravet er Skatteetatens post til innbyggerne via AltInn. I det samme innlegget skriver de at det vurderes nå om Skatteetatens utsendelser skal overføres fra AltInn til den postkassen den enkelte innbygger selv har valgt. Dette er gledelig. Det er vanskelig å se at en slik vurdering skal kunne konkludere med å videreføre unntaket.

Skille ut oppgaver i dagens DIFI som har minst synergi i forhold til digitaliseringsarbeidet

For å få konsentrasjon og innsats på digitaliseringsansvaret bør minst ett av de to andre hovedansvarsområdene skilles ut. Vi er enig med Agenda at det er større synergier mellom forvaltningspolitikken og digitaliseringsarbeidet enn mellom offentlige anskaffelser og digitaliseringsarbeidet. Det virker fornuftig å gi ansvaret for offentlig anskaffelser til DFØ (Direktoratet for økonomistyring) siden kjerneoppgaven i dette ansvaret er å skaffe staten høyest mulig kvalitet til lavest mulig pris gjennom velfungerende konkurranse. Samtidig bør ansvaret for obligatoriske digitale løsninger for anskafferne, som nevnt, ligge hos DIFI. Sikring av arbeidet med innovative anskaffelser må dels skje gjennom endring av regelverket (som NHD arbeider med) dels inngå i forvaltningspolitikk-ansvaret. Samtidig virker det fornuftig at ansvaret for virksomhetsstyring sees i sammenheng med ledelse og organisering, slik at også DFØ gir fra seg en oppgave.

Vi er skeptisk til Agendas forslag om å skille ut ansvaret for felleskomponentene fra DIFI. Dersom en slik operativ oppgave i dag ikke fungerer kvalifiserende for DIFI som rådgiver og strateg på digitaliseringsområdet bør direktoratet ta en gjennomgang av sine interne arbeidsrutiner.

DIFI skriver at de kan raskt starte opp en gjennomgang for å se om det er "mindre" oppgaver som kan avvikles eller skilles ut. Vi forutsetter at departementet ber om en slik gjennomgang og at det vil komme forslag som kan friggi ressurser til å styrke andre deler av DIFI her.

Gi DIFI harde virkemidler som kan styrke direktoratet som gjennomfører av Regjeringens digitale strategi

Et godt arbeid med å digitalisere offentlig sektor er ikke bare avhengig av DIFI, men av at Regjeringen får til en god samordning mellom ulike forvaltningsnivåer og ansvarsområder. Men selv for dagens ambisjonsnivå fra Regjering og Storting er det nødvendig at departementet gir DIFI flere virkemidler for å sikre en god gjennomføring. På bakgrunn av dette bør en ta en gjennomgang av om det er tilskuddsordninger eller forskrifter DIFI kan få ansvar for.

Videre kan DIFI gis en større regelbundet rolle i gjennomføring av IKT-prosjekter, som beskrevet overfor. I brevet peker DIFI også på en oppfølgingsrolle i å følge større reformer og forvaltningspolitiske tiltak over tid.

Til slutt vil vi uttrykke et ønske om at departementet lykkes med å finne gode løsninger for alle DIFIs ansvarsområder, men at en har blikk for at det er særlig tidskritisk å få på plass gode avklaringer for digitaliseringsansvaret. IKT-Norge er til disposisjon om departementet har oppfølgings spørsmål.

Mvh,

Per Morten Hoff
Generalsekretær

Roger Schjerva
Sjeføkonom